

Mobiele roos en automatisch inhangen onlosmakelijk aan elkaar verbonden

Alleen combinatie geeft voldoende besparing

Aan de teelt van rozen op mobiele systemen worden een aantal voordelen toegekend, zoals een betere ruimtebenutting en arbeidsbesparing. Deze voordelen zijn nodig om de extra kosten als gevolg van de investeringen goed te maken.

Tijdens het wisselen van de rollafels worden de rozen in een transportsysteem gehangen. Daarmee wordt de wachttijd effectief gebruikt.

TEKST: TON HENDRIX.

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Als rozen op een mobiel systeem worden geteeld, ontstaat de arbeidsbesparing door het automatisch naar de oogster toekomen van de rozen. Hij hoeft niet naar de volgende roos te lopen. Omdat de tafels sneller naar de oogsters toekomen dan mensen normaal gesproken lopen, gaat het oogsten op een mobiel systeem sneller.

De tafels komen in een onderbroken stroom naar de oogsters toe omdat er telkens moet worden gewisseld. Daardoor ontstaan wachttijden tussen de tafels. Als deze tijd niet effectief wordt gebruikt, is de arbeidsbesparing minimaal. Het enige wat de oogsters kunnen doen, is het ophangen van de zojuist geoogste rozen. Zoals uit het kader blijkt, kan daarmee de wachttijd effectief worden ingevuld.

Extra arbeidsbesparing

Door de rozen ter plekke in te hangen in een systeem dat de rozen naar en in de opbosmachine brengt, ontstaat een extra arbeidsbesparing. Normaal worden de rozen in een wagen neergelegd tijdens het oogsten. De wagen wordt in en uit de

kap gereden, in de kap verplaatst, op het hoofdpad geleegd, naar de bedrijfsruimte gebracht, in de koelcel geplaatst, uit de koelcel gehaald en daarna naar de opbosmachine gebracht.

Door de rozen direct op te hangen vervallen al deze overslaghandelingen. Dat levert een extra besparing van ongeveer 4 minuten per 100 rozen op. Dit, gecombineerd met de besparing bij het oogsten, levert een arbeidsbesparing van naar schatting 30% op.

Een mobiel systeem levert ook een extra productie door de betere ruimtebenutting. De hogere opbrengst én de arbeidsbesparing zijn samen voldoende om de investeringen in het mobiele systeem en het ophangstelsel goed te maken.

De praktijk

Volgens Gerry Sol (een van de Gebroeders Sol, waar het mobiele teeltsysteem van Frans van Zaal en Jamafa wordt beproefd) is een mobiel systeem alleen mogelijk als de mensen volop werk hebben, dus de bloemen tussentijds ophangen, en als de loops niet te lang zijn. De mensen die oog-

sten moeten hun afdeling (een loop) in een dagdeel kunnen oogsten. Alleen dan blijven ze voldoende gemotiveerd om het werk naar behoren uit te voeren.

Een rekenvoorbeeld

De tafels waarop wordt geteeld zijn 12 m lang en 75 cm breed, dus 9 m² teeltoppervlak per bed. Jaarlijks worden 275 rozen per m² geoogst. Dat komt overeen met 0.75 roos per m² per oogstbeurt, indien één keer per dag wordt geoogst. Er worden van een tafel dus $9 \times 0.75 = 6.75$ rozen geoogst. Dat kost ongeveer 45 seconden. Dit is mede afhankelijk van het type roos; klein- of grootbloemig.

Nadat de tafel is leeg geoogst, moet de oogster ongeveer 10 seconden wachten op de volgende tafel. Dat is 20% van de werktijd. Als hij deze tijd niet nuttig kan besteden, gaat het voordeel van de mobiele teelt grotendeels verloren aan wachten. Om het voordeel te behouden moeten de oogsters dus iets nuttigs doen. Dat kan alleen maar door de bloemen, die ze zojuist hebben geoogst op te hangen. Het ophangen van 6.75 rozen kost ongeveer 13 seconden. Dat is ruim meer dan de wisseltijd van de bedden.